

PHILOS-KONFERENCIA 2024

TUDOMÁNY – IRODALOM – MŰVÉSZET

REZÜMÉKÖTET

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium
Újvidék, 2024

PHILOS

TUDOMÁNY – IRODALOM – MŰVÉSZET

PHILOS-KONFERENCIA 2024

TUDOMÁNY – IRODALOM – MŰVÉSZET

Helyszín: Újvidék, Újvidéki Egyetem, REKTORÁTUS (Újvidék, Zoran Đinđić 1.)

Időpont: 2024. 11. 28. (csütörtök) 11 óra

PROGRAM

KÖSZÖNTŐ (Csányi Erzsébet)

PHILOS LOGOS

- 11:00–11:15 **KOBETITS Dénes** tanársegéd, doktorandusz (ÚE, BTK, Német Tanszék, Újvidék):
A DISZNÓ VEZÉRSZÓVAL RENDELKEZŐ FRAZÉMÁK A MAGYARBAN, A SZERBBEN
ÉS A NÉMETBEN
- 11:15–11:30 **Dr. PÁPISTA Zsolt** docens (ÚE, BTK, Német Tanszék, Újvidék):
MAGYAR DŰH-METAFORÁK A SZLÁV NYELVEK TENGERÉBEN
- 11:30–11:45 **PAP Ágota** doktorandusz (Simmelweis Egyetem Doktori Iskola,
Mentális Egészségtudományok Tagozat, Magatartástudományok Program, Budapest):
VAJON MIKOR SÍR EGY PSZICHOTERAPEUTA?
- 11:45–12:00 **Dr. GRABOVAC Beáta** egyetemi tanár (ÚE, MTTK, Szabadka):
A KÖLTSÉGNÖVELESTŐL A NYÍLT KONFRONTÁCIÓIG VAJDASÁGI KONTEXTUSBAN
- 12:00–12:15 **SZABÓ Beatrix** (ÚE, BTK, Magyar Tanszék, Újvidék):
AZ ÁRUHÁZ MINT A TÁRGYAK SZENTÉLYE (Tolnai Ottó: Prózák könyve – áruháznovellák)
- 12:15–12:30 **BICÓK Lea** (ÚE, BTK, Magyar Tanszék, Újvidék):
JÁRVÁNY AZ IRODALOMBAN ORHAN PAMUK A PESTIS ÉJSZAKÁI CÍMŰ REGÉNYÉNEK FÉNYÉBEN
- 12:30–12:45 **TÓTH Nikoletta** (ÚE, BTK, Magyar Tanszék, Újvidék):
HATÁROKON ÁTÍVELŐ TÖRTÉNET (Regény a határon innen és túl, valamint a disznóólban
– Bencsik Orsolya: Több élet!)
- 12:45–13:00 **BALOG Krisztián** (ÚE, BTK, Magyar Tanszék, Újvidék):
A HUMÁN, AZ ANIMÁLIS ÉS A SZERVTELEN VILÁG HATÁRVONALAINAK FELBOMLÁSA
BODOR ÁDÁM AZ ÉRSEK LÁTOGATÁSA CÍMŰ REGÉNYÉBEN

- 13:00–13:15 **ZABOS KASZIBA Angéla** (ÚE, BTK, Magyar Tanszék, Újvidék):
BAYER-ASZPIRIN LADIK KATALINNAK (Tolnai Ottó *Bayer-aszpirin* c. monodrámájának megközelítése az ajánlás aspektusából)
- 13.15–13.30 **Dr. CSÁNYI Erzsébet** egyetemi tanár (ÚE, BTK, Magyar Tanszék, Újvidék):
TOLNAI OTTÓ DELTAVIDÉKEI
- 13.30–13.45 **Dr. BEKE Ottó** (ÚE, MTTK, Szabadka):
SZÓRAKOZÁS, VIZUÁLIS KULTÚRA – TECHNOREALITÁS
(Ray Bradbury *Fahrenheit 451* és Walter Tewis *Sokszavú poszáta* című regényének kontextualizációja)
- 13.45–14.00 **SZŰCS Dóra** (ÚE, BTK, Magyar Tanszék, Újvidék):
TEREK ÉS HELYEK TOLNAI OTTÓ A *TENGERI KAGYLÓ* C. KISREGÉLYÉBEN
- 14.00–15.00 *Vita*
- 15.00 *Ebéd*

A DISZNÓ VEZÉRSZÓVAL RENDELKEZŐ FRAZÉMÁK A MAGYARBAN, A SZERBBEN ÉS A NÉMETBEN

Szerző: **KOBETITS Dénes**, doktorandusz, II. évfolyam (denes.kobetits@gmail.com)

Témavezető: **Dr. ANDRIĆ Edit**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

A disznó nemcsak a magyar kultúrában, hanem sok más nép történelmében is fontos háziállatnak számít. Domesztikálódása nagyjából 10.000 évvel ezelőtt kezdődött, jelentősége pedig elsősorban az állattenyésztésben és élelmiszeriparban rejlik, de ezen kívül fontos szerepe van más iparágakban is, mint például a kozmetikában, a gyógyszeriparban, valamint ruházati és háztartási cikkek gyártásában. Szimbolikáját tekintve viszont megosztó lehet a disznó: egyes kultúrákban a bőség, bátorság és termékenység jelképe, míg mások a tisztátlanság, a szenny, a butaság, az elzüllés és más negatív tulajdonságok szimbólumaként tekintenek rá. Mivel a magyar, szerb és német nyelvterületek a történelem során sajátos kölcsönhatásban álltak egymással, ezért érdekes megfigyelni, hogy miként jelenik meg ez az állat az említett nyelvek frazeológiájában. Kutatásom fő célja, hogy egy kontrasztív vizsgálat révén bemutassam, milyen mértékű ekvivalencia figyelhető meg a *disznó* vezérszóval rendelkező magyar frazémák, valamint azok szerb és német megfelelői között. Emellett kitérek arra is, hogy milyen hasonlóságok és különbségek figyelhetők meg a frazémák használatában és jelentésében e három nyelvben. A vizsgálandó korpuszt több magyar, szerb és német egy- és kétnyelvű frazemaszótárból gyűjtöttem.

Kulcsszavak: kontrasztív frazeológia, magyar frazeológia, szerb frazeológia, német frazeológia, disznó

5

IDIOMS WITH THE LEXEME *PIG* IN HUNGARIAN, SERBIAN AND GERMAN

Author: **Dénes KOBETITS**, second-year PhD student (denes.kobetits@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Edita ANDRIĆ**, full professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department for German Language and Literature, Novi Sad

The pig is a very important animal, not just in the Hungarian culture but in many other nations' histories as well. Its domestication began approximately 10,000 years ago, and this animal is of great importance in livestock and food industries, as well as in other fields such as cosmetics, pharmacy, and the production of clothing and household items. However, the pig is divisive regarding its symbolic meaning: for some cultures, pigs represent wealth, braveness and fertility, while others tend to view them as an embodiment of impurity, dirtiness, folly, evil or other negative attributes. Given that the Hungarian, Serbian and German-speaking regions have interacted closely throughout history, it is interesting to observe the manifestation of this animal in the phraseology of these languages. The main target of my research is to demonstrate,

through contrastive analysis, the level of equivalence of idioms containing the lexeme *pig* in Hungarian and their Serbian and German counterparts. In addition, I will analyze the similarities and differences regarding the meaning and usage of these idioms in the three languages. My corpus includes a number of monolingual and bilingual dictionaries of idioms in Hungarian, Serbian and German.

Keywords: **contrastive phraseology, Hungarian phraseology, Serbian phraseology, German phraseology, pig**

MAGYAR DÜH-METAFORÁK A SZLÁV NYELVEK TENGERÉBEN

Szerző: **PÁPISTA Zsolt**, docens (zolt.papista@ff.uns.ac.rs)

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Német Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Előadásomban bemutatom egy tanulmány eredményeit, amely a *Magyar Nyelvőr* legújabb lapszámában jelent meg (Kövecses, Szelid, Brdar-Szabó, Brdar és Pápista 2024). A tanulmány arra keresi a választ, hogy miként befolyásolhatja egy adott nyelvcsaládhoz tartozó nyelv metaforarendszerét az, ha egy másik nyelvcsalád nyelvei és kulturái veszik körül. E célból a vizsgálat a magyar nyelvet, mint a közép-európai térség egyetlen uráli nyelvét, valamint öt szláv nyelvet – a cseh, a horvát, az orosz, a szerb és az ukrán nyelvet – állította fókuszába. A kutatás összehasonlítja és szembeállítja a magyar nyelv düh-fogalmával kapcsolatos metaforáit a fent említett szláv nyelvek metaforáival, melyeket típus- és token-alapú adathalmazokból gyűjtöttünk.

A vizsgálat eredményei rámutatnak egyrészt arra, hogy a magyar nyelv mennyiben osztozik a szláv nyelvekkel a düh érzelemfogalmának metaforikus konceptualizációjában, másrészt pedig arra, hogy a közös metaforák szaliencia-sorrendjei hogyan viszonyulnak egymáshoz. A kutatás következtetése szerint – bár számos figyelemre méltó különbség mutatkozik a szláv nyelvek és a magyar nyelv düh-konceptiója között – ezek a nyelvek magas fokú hasonlóságot mutatnak a legkiemelkedőbb metaforáik tekintetében. Ez a hasonlóság az együttes testi tapasztalatoknak, valamint a több évszázados nyelvi és kulturális érintkezésnek köszönhető.

Kulcsszavak: düh, fogalmi metafora, metaforikus szaliencia, magyar nyelv, szláv nyelvek

HUNGARIAN ANGER METAPHORS IN A SEA OF SLAVIC LANGUAGES

Author: **PÁPISTA Zsolt**, assistant professor (zolt.papista@ff.uns.ac.rs)

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of German Studies, Novi Sad

In my presentation, I will present the results of a study recently published in the latest issue of the journal *Magyar Nyelvőr* (Kövecses, Szelid, Brdar-Szabó, Brdar, and Pápista 2024). The study seeks to answer how the metaphor system of a language belonging to a particular language family may be influenced when surrounded by languages and cultures of another language family. To this end, the research focuses on Hungarian, the only Uralic language in Central Europe, and five Slavic languages – Czech, Croatian, Russian, Serbian, and Ukrainian. The research compares and contrasts the metaphors related to the concept of anger in Hungarian with those in the aforementioned Slavic languages, using type- and token-based datasets. The findings highlight, on the one hand, the extent to which Hungarian shares in the metaphorical conceptualization of the emotion of anger with Slavic languages, and on the other hand, how the salience rankings of shared metaphors relate to each other. The research concludes that, despite notable differences in the conceptualization of anger between Slavic languages and Hungarian, these languages show a high degree of similarity in their most prominent metaphors. This similarity is attributed to shared embodied experiences as well as centuries of linguistic and cultural contact.

Keywords: anger, conceptual metaphor, metaphorical salience, Hungarian, Slavic languages

VAJON MIKOR SÍR EGY PSZICHOTERAPEUTA?

Szerző: **PAP Ágota**, doktorandusz (pap.agota@gmail.com)

Intézmény: Semmelweis Egyetem Doktori Iskola, Mentális Egészségtudományok Tagozat,
Magatartástudományok Program, Budapest

A kutatók régóta vitatkoznak a sírás jelenségének specifikus funkciójáról, és a közelmúltban olyan elméletek születtek, amelyek szerint elsősorban interperszonális kommunikációs jelként működik, ösztönözve a megfigyelőket arra, hogy segítséget és társas támogatást nyújtsanak a síró személynek. A Szerbiában élő, gyermekekkel és/vagy felnőttekkel is dolgozó/foglalkozó, szerb- és magyarajkú pszichológiai konzultációt végző szakembereket (pszichológus, pszichiáter, pszichoterapeuta, módszerspecifikus szakképzett terapeuta – például családterapeuta) mértem fel a sírással kapcsolatos viselkedésükről. Az Élettel való Elégedettség Skála és a Felnőtt Sírási hajlam kérdőív – Adult Crying Inventory eredményeit szemléltetném.

Kulcsszavak: **emocionális sírás, pszichoterapeuta, veszteség, vallásosság**

WHEN DOES A PSYCHOTHERAPIST CRY?

Author: **PAP Ágota**, PhD student (pap.agota@gmail.com)

Institution: Semmelweis University Doctoral School, Department of Mental Health Sciences,
Behavior Sciences Program, Budapest, Hungary

Researchers have long debated the specific function of crying, and recent theories suggest that it primarily serves as an interpersonal communication signal, encouraging observers to provide help and social support to the crying individual. I surveyed Serbian- and Hungarian-speaking psychological professionals in Serbia who work with children and/or adults (including psychologists, psychiatrists, psychotherapists, and method-specific trained therapists, such as family therapists) about their behaviors related to crying. I will illustrate the results from the Satisfaction with Life Scale and the Adult Crying Inventory.

Keywords: **emotional crying, psychotherapist, loss, religiosity**

A KÖLTSÉGNÖVELÉSTŐL A NYÍLT KONFRONTÁCIÓIG VAJDASÁGI KONTEXTUSBAN

Szerzők: **GRABOVAC Beáta** (beata.grabovac@magister.uns.ac.rs);

MAJOR Lenke (major.lenke@magister.uns.ac.rs);

HORÁK Rita (rita.horak@magister.uns.ac.rs)

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Társadalom- és Humántudományi Tanszék,
Oktatásmódszertani Tanszék, Szabadka

A jelen kutatás-sorozatban azt vizsgáltuk, hogy az intim kapcsolatok megszakadásának módjai hogyan kapcsolódnak különböző mentális egészség-mutatókhoz és egyes averzív vonásokhoz Vajdaságban. A Szakítási Stratégiák kérdőív (angolul: Break-up Strategies Questionnaire, BSQ, Collins & Gillath, 2012) magyar és szerb változatának segítségével a szakítás hét módszerét mértük: az elkerülést/visszahúzódsát, a pozitív hangnemet/önhibáztatást, a nyílt konfrontációt, a költségnövelést, a manipulációt, a távoli/közvetett kommunikációt és a de-eskalációt. Ez a kérdőív 43 tételes és a válaszadás hétpontos Likert-skálán történik. A jelen munka a kérdőív magyar és szerb változatával kapott vajdasági eredményeket mutatja be, a pozitív mentális egészséghöz és a sötét személyiségekhez kapcsolva őket.

Kulcsszavak: szakítási stratégiák, sötét vonások, mentális egészség, Vajdaság

FROM COST ESCALATION TO OPEN CONFRONTATION IN VOJVODINIAN CONTEXTS

Authors: **Beáta GRABOVAC** (beata.grabovac@magister.uns.ac.rs);

Lenke MAJOR (major.lenke@magister.uns.ac.rs);

Rita HORÁK (rita.horak@magister.uns.ac.rs)

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Language Teacher Training Faculty,
Department of Social Sciences and Humanities, Department of Educational Methodology, Subotica

We present a series of research, where we examined how the ways of breaking up intimate relationships are related to different mental health indicators and some aversive traits in Vojvodina. Using the Hungarian and Serbian versions of the Break-up Strategies Questionnaire (BSQ, Collins & Gillath, 2012), we measured seven methods of breaking up: avoidance/withdrawal, positive tone/self-blame, open confrontation, cost escalation, manipulation, distant/mediated communication and de-escalation. This questionnaire has 43 items and answers are given on a seven-point Likert scale. This work presents results from Vojvodina, obtained with the Hungarian and Serbian versions of the questionnaire, linking them to positive mental health and dark personalities.

Keywords: breakup strategies, dark traits, mental health, Vojvodina

AZ ÁRUHÁZ MINT A TÁRGYAK SZENTÉLYE

Tolnai Ottó: Prózák könyve – Áruháznovellák

Szerző: **SZABÓ Beatrix**, IV. évfolyam (szbea02@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A TDK-dolgozat Tolnai Ottó *Prózák könyve* című művével foglalkozik. Célja az *Áruháznovellák* cím alatt szereplő elbeszélések elemzése. Ezekben az áruház mint a tárgyak szentélye és egyfajta képzőművészeti galéria jelenik meg. Az elemzés a Tolnai-féle poétikus próza jellegének körülírásából indul ki, mivel e prózamodell kiemelkedő fontosságú a költői világ kontextusában.

A kortárs vajdasági magyar irodalom számos érdekes művet kínál a tárgyak és a képzőművészet kapcsolatának megértésére, azonban Tolnai Ottó novellái ezen a területen egyedi megközelítést alkalmaznak. A tárgyak nem csupán tematikai értelemben vizsgálhatók, hanem – miközben metaforizálódó transzformációkon esnek át – szorosan összekapcsolódnak a képzőművészettel, pontosabban a csendélettel és annak esztétikai kifejezőerejével. Módszerem ezért a tartalomelemzésen túl az intermedialis (vizuális-verbális) kódok összehasonlító elemzésére támaszkodik.

Kulcsszavak: tárgyak, képzőművészet, csendélet, poétikus próza

THE DEPARTMENT STORE AS THE SANCTUARY OF OBJECTS

Ottó Tolnai: The Book of Prose – Department Store stories

Author: **Beatrix SZABÓ**, fourth-year student (szbea02@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

This conference paper focuses on Ottó Tolnai's *The Book of Prose*. Its aim is to analyse the short stories under the title *Department Store Stories*. In these stories, the department store appears as a sanctuary of objects and a kind of art gallery. The analysis begins by describing the nature of Tolnai's poetic prose, as this prose model holds significant importance within the context of his poetic world.

Contemporary Hungarian literature from Vojvodina offers many interesting works for understanding the relationship between objects and the visual arts. However, Ottó Tolnai's short stories employ a unique approach in this area. Objects are not only examined from a thematic perspective but – while undergoing metaphorical transformations – are closely connected to the visual arts, specifically to the genre of still life and its aesthetic power of expression.

Keywords: objects, visual arts, still life, poetic prose

JÁRVÁNY AZ IRODALOMBAN ORHAN PAMUK *A PESTIS ÉJSZAKÁI* CÍMŰ REGÉNYÉNEK FÉNYÉBEN

Szerző: **BICÓK Lea**, mesterszakos (bileszi51@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A járványok ábrázolása ősrégi téma az irodalomban az ókortól napjainkig. A ragályos betegségek által kiváltott társadalmi és pszichológiai tünetek általában drámaiak, ezért elemzésük alapvető fontosságú a szélesebb irodalmi és társadalmi kontextus megértéséhez.

Korunk egyik legjelentősebb posztmodern írója, a Nobel-díjas, török Orhan Pamuk *A pestis éjszakái* című regényében a szimbolikus jelentésrétegekkel az elkerülhetetlen pusztulást és az egész társadalmi, politikai rendszer hanyatlásának vízióját ábrázolja. A regényben felvetett morális és etikai dilemmák, valamint a társadalmi és gazdasági egyenlőtlenségek mélységet adnak a járvány-toposznak.

Kutatásom célja egyrészt irodalomtörténeti: áttekinteni a járvány-toposz irodalmi megjelenéseit.

Másrészt összehasonlító módszerrel vizsgálni azokat a prózairodalmi eszközformákat, amelyekkel a tömegesen terjedő ragályos betegségek társadalmi és pszichológiai folyamatait ábrázoló művek élnek.

Kulcsszavak: járvány-toposz, Orhan Pamuk, *A pestis éjszakái*, irodalmi eszközformák

EPIDEMIC IN LITERATURE IN THE LIGHT OF ORHAN PAMUK'S NOVEL *NIGHTS OF THE PLAGUE*

Author: **Lea BICÓK**, masters (bileszi51@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The representation of epidemics is an ancient topic in literature from antiquity to the present day. The contagious social and psychological symptoms caused by contagious diseases are usually dramatic, and therefore their analysis is essential to understand the wider literary and social context. One of the most important postmodern writers of our time, the Nobel Prize-winning Turkish author Orhan Pamuk uses layers of symbolic meaning to describe the inevitable destruction and

a vision of the decay of the entire social and political system in *The Nights of the Plague*. The moral and ethical dilemmas raised in the novel, along with the social and economic inequalities, give depth to the epidemic topos.

The aim of my research is, on the one hand, literary history: to review the literary manifestations of the epidemic topos. On the other hand, I also aspire to examine the prose literary devices in the works that depict the social and psychological processes of mass-spreading infectious diseases.

Keywords: **epidemic-topos, Orhan Pamuk, The Nights of the Plague, literary devices**

HATÁROKON ÁTÍVELŐ TÖRTÉNET

Regény a határon innen és túl, valamint a disznóólban

Szerző: **TÓTH Nikoletta**, II. évfolyam (ntoth6685@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A TDK-dolgozatom vizsgálódási tárgya Bencsik Orsolya *Több élet* című regénye. A munkám több szegmensre is kiter: része egy cím- és egy alcím elemzés valamint legnagyobb részét az animalitás megjelenésének elemzése teszi ki. A kutatás alappillére az a kérdés, hogy képes-e elszakadni szülőhazájától egy Vajdaságból Magyarországra kitelepedett ember. A dolgozat egyik pólusként veszi a szentelekys vajdaságiasságot (Szenteleký Kornél: *Bácskai éjjel*), másikként a szegedi urbanus világot. Az elvándorlás az utóbbi időben globális probléma, elemzésemben foglalkozok az itthon-otthon effektussal.

Aprólékosan elemzem a regényben felfuttatott családi seregszemlét, a családtagok egymásközötti viszonyait, különös hangsúlyt fektetve a szülő-gyerek kapcsolatra. Bencsik Orsolya elbeszélési módszerének elemei: rögzítés, felsorolás, összevetés, ismétlés. A szöveg katonásan pergő ritmusát az biztosítja, hogy szinte minden mondatban váltás történik, minden szerzői közlés után egy másik hős véleménye következik, így létrejön a szemléletek cikkcakkos fonadéka, az egészről pedig a vélemények enciklopédiája. Nincs kényelmesen folyó elbeszélés. A főhős-narrátor szemléleteket ütköztet, de sosem ad egy normalitásnak megfelelő, megnyugtató magyarázatot. Ebben az elvarázsolt világban a regény egyik legfontosabb szimbóluma a disznó-motívum, a szereplők disznóként viselkednek, majd át is változnak, viszont nem mindegyik állat-motívum ennyire felismerhető. A két- és többértelműségek a mű szimbolizáló erejét és értékét tükrözik.

Kulcsszavak: **határátlépés, animalitás, viszonyok, disznó, szintaxis, váltások, többértelműség**

A STORY BEYOND BORDERS

A novel on this side and beyond the Border, as well as in the Pigsty

Author: **Nikoletta TÓTH**, second-year student (ntoth6685@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The subject of my research for the Student Research Conference is Orsolya Bencsik's novel *Több élet*. My work touches on several segments; it includes an analysis of the title and subtitle, with the majority focusing on the representation of animality. The cornerstone of the research is the question of whether a person who emigrated from Vojvodina to Hungary

can detach themselves from their homeland. One pole of the work represents the “Vojvodina-ness” of Kornél Szenteky (Szenteky Kornél: *Bácskai éjjel*), while the other pole reflects the urban world of Szeged. Emigration has become a global issue in recent times, and in my analysis, I address the “home vs. Homeland” effect.

I meticulously analyse the family dynamics presented in the novel, paying particular attention to the relationships between family members, with special emphasis on the parent-child bond. The narrative elements of Orsolya Bencsik's storytelling include recording, listing, comparison, and repetition. The brisk rhythm of the text is maintained by the constant shifts in perspective: after each authorial statement, the opinion of another character follows, creating a zigzag of viewpoints and resulting in an encyclopaedia of perspectives. There is no smooth narrative flow. The protagonist-narrator juxtaposes various perspectives but never offers a reassuring, normal explanation. In this enchanted world, one of the most important symbols of the novel is the pig motif. The characters behave like pigs and eventually transform into them, although not every animal motif is as easily identifiable. The ambiguities and multiple meanings reflect the novel's symbolic power and value.

Keywords: **border crossing, animality, relationships, pig, syntax, shifts, ambiguity**

A HUMÁN, AZ ANIMÁLIS ÉS A SZERVTELEN VILÁG HATÁRVONALAINAK FELBOMLÁSA BODOR ÁDÁM *AZ ÉRSEK LÁTOGATÁSA* CÍMŰ REGÉNYÉBEN

Szerző: **BALOG Krisztián**, IV. évfolyam (krisztian.balog2002@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;
Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Bodor Ádám *Az érsek látogatása* c. kisregényében rendre felbomlanak a humán, az animális és a szervtelen világ határai. Ezen határvonalak elmosásával megjelenik előttünk Bogdanski Dolina városának abszurd körforgása. A hanyatlás a mű világában egy megállíthatatlan és konstans természeti erő. A nonhumán antropomorfizálódik, szimbiózis és metamorfózis keletkezik ember, állat és tárgy között. Kapcsolatukból körforgás alakul ki: az ember az állat szintjére süllyed, s saját természete és tárgyi világa pusztításával az állatokat is lealjasítja, s így tetőzik az enyészet. A szemét átveszi a természet helyét, az ember pedig céltalanul bolyong, miközben egyre jobban elveszti saját emberségét, míg végül megkülönböztethetlenné válik az őt körülvevő állatoktól és a szeméttől.

E dolgozat ezen jelentésrétegeket és rendszereket próbálja feltárni Bodor Ádám nagyhatású művében, a humán, az animális és a szervtelen világ összevetésével a posztantropocentrikus elmélet fényében.

Kulcsszavak: Bodor Ádám, hanyatlás, humán-nonhumán kapcsolat, antropomorfizáció, szemét, metamorfózis

15

THE DISSOLUTION OF THE BOUNDARIES BETWEEN THE HUMAN, THE ANIMAL, AND THE INORGANIC WORLD IN ÁDÁM BODOR'S NOVEL "*AZ ÉRSEK LÁTOGATÁSA*" ("THE ARCHBISHOP'S VISIT")

Author: **Krisztián BALOG**, fourth-year student (krisztian.balog2002@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;
"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

In Ádám Bodor's novel, the boundaries between the human, the animal, and the inorganic world are consistently dissolved. As these lines blur, the absurd cycle of the town of Bogdanski Dolina is revealed to us. In the world of the

novel, decline is a constant and unstoppable force of nature. The non-human becomes anthropomorphized; symbiosis and metamorphosis occur between humans, animals, and objects. From these relationships, a cycle emerges: humans sink to the level of animals, and through the destruction of their own nature and material world, they degrade animals as well, further amplifying the decay. Trash replaces nature, and humans wander aimlessly, slowly losing their humanity until they become indistinguishable from the animals and garbage surrounding them. This paper aims to explore these layers of meaning and systems in Ádám Bodor's influential work by comparing the human, animal, and inorganic worlds.

Keywords: **Ádám Bodor, decay, human–non-human relationships, anthropomorphization, trash, metamorphosis**

BAYER-ASZPIRIN LADIK KATALINNAK

Tolnai Ottó *Bayer-aszpirin* c. monodrámájának megközelítése az ajánlás aspektusából

Szerző: **ZABOS KASZIBA Angéla**, III. évfolyam (kaszibaangela@gmail.com)

Témavezetők: **Dr. CSÁNYI Erzsébet**, rendes egyetemi tanár; **Dr. BEKE Ottó**, egyetemi docens

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Bölcsészettudományi Kar, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék;

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

Tolnai Ottó a *Bayer-aszpirin* c. monodrámát nemzedéktársának, Ladik Katalin költőnek és performanszművésznek ajánlotta. A kutatás célja feltárni az ajánlás okait, mélyebben megérteni a két Újvidéken élő művész közötti kapcsolatot, a nemzedéki összefüggéseket az Új Symposion újvidéki folyóirat körül, meglegelni az érintkezési pontokat, a művészi inspirációt, a közös életérzést, és a művészetfelfogást illetően.

Abból a feltételezésből indulok ki, hogy az ajánlás indítékai fontos költői-világképi kapcsolódásokból fakadnak.

A dolgozat bevezetője interjúk, vallomások és egyéb szakirodalmi anyagok alapján összefoglalja Ladik és Tolnai élet-rajzi és poétikai vonatkozású találkozási pontjait. Ezután a szövegvizsgálat következik, amely a mű paratextusaiból indul ki: elemzi a címet, az alcímet, az ajánlást, a mottót, a dőltbetűs metanarratív bevezetőt, a dramaturgiai/rendezői utasításokat.

A harmadik nagy fejezetben a monodrámában felhangzó beszédfolyamnak, monológnek a paratextusok fényében történő elemzése következik. Hogyan valósítja meg Tolnai a dőltbetűs metanarratív bevezetőben kitűzött elméleti koncepciót (materialista po-etikát) magában a darabban?

A negyedik egység a Jancsó Miklós által rendezett *Bayer-aszpirin* 1982-es újvidéki bemutatójával és annak szakirodalmi visszhangjával foglalkozik.

Kulcsszavak: *Bayer-aszpirin*, monodráma, Tolnai Ottó, Ladik Katalin, materialista poétika

BAYER-ASZPIRIN FOR KATALIN LADIK

An approach to ottó tolnai's monodrama "bayer aspirin" from the aspect of dedication

Author: **Angéla ZABOS KASZIBA**, third-year student (kaszibaangela@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, full professor; **Dr. Ottó BEKE**, assistant professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina;

"Europa" Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

Ottó Tolnai dedicated his monodrama *Bayer-aszpirin* to his contemporary, poet and performance artist, Katalin Ladik. The purpose of this research is to uncover the reasons behind this dedication, to gain a deeper understanding of the

relationship between the two artists living in Novi Sad, to explore the generational connections surrounding the Novi Sad journal *Új Symposion*, and to identify points of contact, artistic inspiration, shared sensibilities, and artistic perceptions. The starting assumption is that the motivations for the dedication stem from significant poetic and worldview connections.

The introduction of the paper summarizes the biographical and poetical meeting points between Ladik and Tolnai based on interviews, confessions, and other scholarly materials.

Following this, the text analysis begins with an examination of the paratexts of the work: it analyses the title, subtitle, dedication, motto, italicized metanarrative introduction, and the dramaturgical/directorial instructions.

The third major chapter involves the analysis of the speech flow and monologue in the monodrama in light of the paratexts. How does Tolnai realize the theoretical concept (materialist po-ethics) set out in the italicized metanarrative introduction within the play itself?

The fourth section deals with the 1982 Novi Sad premiere of *Bayer-aszpirin* directed by Miklós Jancsó and its scholarly reception.

Keywords: Bayer-aszpirin, monodrama, Ottó Tolnai, Katalin Ladik, materialist poetics

TOLNAI OTTÓ DELTAVIDÉKEI

Szerző: **Dr. CSÁNYI Erzsébet**, egyetemi tanár (erzsebet.csanyi@gmail.com)

Intézmény: Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Jelen kutatás a deltametafora, a folyótorkolat-képzet költői szerepét vizsgálja Tolnai Ottó művészetében, s célja a deltának mint lehetséges poétikai kulcsfogalomnak, terminusnak a megteremtése.

A delta egy olyan drámai természeti jelenség, amely tömény jelentéstartalmat sugároz, többféle szimbolikus erővel bir: kibontható belőle például a határ, az élet-halál a metamorfózis/mutáció és az erész szimbolikája is. A 21. században egyre több olyan irodalomtudományi fejtegetés születik, amely természetből vett, posztumán ill. ökokritikai szempontokat alkalmaz, így a jelen megközelítés is egy bioesztétikai kérdéshorizont felől lép be a Tolnai-féle, lehetséges irodalmi diszkurzusok terébe. Tolnai Ottó művészetében a tenger (azúr) metaforizációja foglal el központi szerepet. A delta is ilyen komplex szemantikai csomóponttá, kóddá válik Tolnai műveiben, amelyben a kép és tudás egybeolvadt szintézise kimeríthetetlen jelentésekkel rendelkezik. A kérdés megközelítésében az elméleti keretet a biopoétikai, posztumán kutatások, a természet, a táj, a kert, a tér művészettörténeti/filozófiai diszkurzusai, valamint Foucault heterotópia-elmélete képezik. A delta mint térkategória Tolnainál foucault-i heterotópiaként működik, a totalitást és a tökélyt szimbolizálja. A költői opuszban omnipotens jelentést sugároz.

A kutatási részeredmények alapján megállapítható, hogy a mediterrán-balkáni-bácskai komponenssel rendelkező, a mindenséget magába foglaló *otthon/delta* Tolnainál valójában egy foucault-i heterotopikus hely. Így a költői ötlet, gyermeki vízió, miszerint a Tisza a tengerbe torkollik, egy széles elméleti-kulturális rendszerbe illeszkedik, eszmei támpontokat nyer.

Kulcsszavak: **Tolnai, delta, heterotópia**

THE DELTA REGIONS OF OTTÓ TOLNAI

Author: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, full professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad

The present research examines the poetic role of the delta metaphor, the image of the river estuary in the art of Ottó Tolnai and aims to create the delta as a possible poetic key concept and term.

The delta is a dramatic natural phenomenon that radiates intense meaning and has multiple symbolic powers: for example, the border, life-death, metamorphosis/mutation and the symbolism of eros can be unfolded from it. In the 21st century, there are more and more literary studies that use nature, posthuman or ecocritical aspects, so the present approach also enters the space of Tolnai's possible literary discourses from a bioaesthetic angle. In the art of Ottó Tolnai, the metaphorization of the sea (azure) occupies a central role. The delta also becomes such a complex semantic node, a code in Tolnai's works, in which the merged synthesis of image and knowledge has inexhaustible meanings. In approaching this question, the theoretical framework is formed from biopoetic, posthuman research, from philosophical and history

of art discourses about the nature, landscape, garden, space and Foucault's theory of heterotopia. For Tolnai, the delta as a spatial category functions as a Foucaultian heterotopia, symbolizing totality and perfection. In the poetic opus, it radiates an omnipotent meaning. Based on partial results of the research, it can be concluded that the all-embracing *home/delta* with a Mediterranean-Balkans-Bácska component at Tolnai is actually a Foucaultian heterotopic place. In this way, the poetic idea, the childish vision that the Tisza flows into the sea, fits into a broad theoretical-cultural system and gains ideological clues.

Keywords: **Tolnai, delta, heterotopia**

SZÓRAKOZÁS, VIZUÁLIS KULTÚRA – TECHNOREALITÁS

Ray Bradbury *Fahrenheit 451* és Walter Tewis *Sokszavú poszáta* című regényének kontextualizációja

Szerző: **BEKE Ottó**, egyetemi docens (bekeotto1@gmail.com)

Intézmény: Újvidéki Egyetem, Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka;
Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék

Az előadás Ray Bradbury *Fahrenheit 451* és Walter Tewis *Sokszavú poszáta* című művét értelmezi a regényvilágokat meghatározó, szórakoztatáson és vizuális kultúrán alapuló, individualizáció irányába ható technorealitás, illetve -diktatúra, kontroll szempontjából. A mozgósított intertextuális referenciák közül a tematikai és műfaji-disztópikus meghatározottságok okán Aldous Huxley *Szép új világát*, valamint George Orwell *1984* című művét érdemes kiemelni. Az interpretáció nem valamiféle őseredendő, technikai fejlődés által nem érintett múltbéli állapot megvalósíthatatlannak bizonyuló rekonstrukcióját tűzi ki célul, de egyszersmind a technikai innováció vég nélküli öncélúságára is kritikával tekint. A kettő közötti szökekvonalakat keresi.

Kulcsszavak: Ray Bradbury, *Fahrenheit 451*, Walter Tewis *Sokszavú poszáta*, szórakozás, vizuális kultúra

ENTERTAINMENT, VISUAL CULTURE – TECHNOREALITY

Contextualization of Ray Bradbury's *Fahrenheit 451* and Walter Tevis's *Mockingbird*

Author: **Ottó BEKE**, associate professor

Institution: University of Novi Sad, Hungarian Language Teacher Training Faculty, Subotica;
Hungarian College for Higher Education in Vojvodina, Novi Sad

This presentation interprets Ray Bradbury's *Fahrenheit 451* and Walter Tevis's *Mockingbird*, examining the technoreality and -dictatorship, as well as the control mechanisms that characterize their respective worlds based on entertainment and visual culture, which lean toward individualization. Among the mobilized intertextual references, Aldous Huxley's *Brave New World* and George Orwell's *1984* are particularly noteworthy due to their thematic and genre-driven dystopian similarities. This interpretation does not aim to reconstruct some original, pre-technological past, but rather approaches with criticism the unending and purposeless self-centeredness of technical innovation. It seeks lines of escape between the two.

Keywords: Ray Bradbury, *Fahrenheit 451*, Walter Tevis, *Mockingbird*, entertainment, visual culture

TEREK ÉS HELYEK TOLNAI OTTÓ *A TENGHERI KAGYLÓ* C. KISREGÉLYÉBEN

Szerző: **SZÜCS Dóra**, IV. évfolyam (szucsndora@gmail.com)

Témavezető: **Dr. CSÁNYI Erzsébet**, egyetemi tanár

Intézmény: Újvidéki Egyetem, BTK, Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék, Újvidék

Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék;

Európa Kollégium Egyetemista Központ, Újvidék

A tanulmány Tolnai Ottó *A tengeri kagyló* c. „kiregélyét” elemzi annak terein keresztül. A kisregény/kisregély elsődleges helyszíne Ókanizsa (Magyarkanizsa), s kiemelt helye az Erzsébet liget, ahol szereplői a cselekményidő jelentős részét töltik. A valós kisvárosi térobjektumok poétikai beágyazódásának vizsgálata mellett a szóbeszéd útján és más közvetett módon (levlapok, bélyegek, a Tolnai Világlexikona stb.) megismert messzi tájak, kiváltképp a Tolnai-opus fókuszpontjaként meghatározható Adria adják kutatásunk centrális vonalát. A Tolnai-kötet vizsgálatához elsődlegesen Michel Foucault heterotópia-fogalma, Marc Augé nem-helyekről tett megállapításai, valamint Maurice Blanchot és Gaston Bachelard (a kagyló mint tér kérdése) a különböző terek és az irodalom kapcsolatát elemző munkái szolgálnak alapul.

Kulcsszavak: Tolnai Ottó, *A tengeri kagyló*, tér, hely, térpoétika, Ókanizsa

SPACES AND PLACES IN OTTÓ TOLNAI'S NOVEL “*A TENGHERI KAGYLÓ*”

Author: **Dóra SZÜCS**, fourth-year student (szucsndora@gmail.com)

Supervisor: **Dr. Erzsébet CSÁNYI**, university professor

Institution: University of Novi Sad, Faculty of Philosophy, Department of Hungarian Language and Literature, Novi Sad;

Hungarian College for Higher Education in Vojvodina;

“Europa” Student Centre – Student Dormitory, Novi Sad

The paper analyses Ottó Tolnai's novel *A tengeri kagyló* [*The sea shell*] through the spaces and places it depicts. The primary setting of the novel is Ókanizsa (Magyarkanizsa), and its main location is the Elizabeth Grove, where the characters spend a substantial part of the plot. In addition to examining the poetic embeddedness of the real small-town spatial objects in the novel, the distant landscapes accessible to the narrator(s) only through indirect means (word of mouth, postcards, stamps, The World Lof Tolnai), especially the Adriatic Sea, which is in the centre of the Tolnai opus, are the focus of our research. Michel Foucault's concept of heterotopias, Marc Augé's observations on non-places and the works of Maurice Blanchot and Gaston Bachelard (the question of the shell as space) on the relationship between space and literature are the primary sources for our study of the Tolnai volume.

Keywords: Ottó Tolnai, *A tengeri kagyló*, space, place, spatial poetics, Ókanizsa

Szervező:

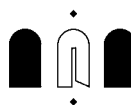

Társszervező:

TÁMOGATÓINK

23

A MAGYAR
TUDOMÁNY
ÜNNEPE

MTA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

TUDOMÁNYOS TANÁCSADÁS A TÁRSADALOM SZOLGÁLATÁBAN

TARTALOMJEGYZÉK

Program	3
KOBETITS Dénes: A DISZNÓ VEZÉRSZÓVAL RENDELKEZŐ FRAZÉMÁK A MAGYARBAN, A SZERBBEN ÉS A NÉMETBEN	5
Dr. PÁPISTA Zsolt: MAGYAR DÜH-METAFORÁK A SZLÁV NYELVEK TENGERÉBEN	7
PAP Ágota: VAJON MIKOR SÍR EGY PSZICHOTERAPEUTA?	8
Dr. GRABOVAC Beáta: A KÖLTSÉGNÖVELESTŐL A NYÍLT KONFRONTÁCIÓIG VAJDASÁGI KONTEXTUSBAN	9
SZABÓ Beatrix: AZ ÁRUHÁZ MINT A TÁRGYAK SZENTÉLYE (Tolnai Ottó: Prózák könyve – áruháznovellák)	10
BICÓK Lea: JÁRVÁNY AZ IRODALOMBAN ORHAN PAMUK A <i>PESTIS ÉJSZAKÁI</i> CÍMŰ REGÉNYÉNEK FÉNYÉBEN	11
TÓTH Nikoletta: HATÁROKON ÁTÍVELŐ TÖRTÉNET (Regény a határon innen és túl, valamint a disznóólban)	13
BALOG Krisztián: A HUMÁN, AZ ANIMÁLIS ÉS A SZERVTELEN VILÁG HATÁRVONALAINAK FELBOMLÁSA BODOR ÁDÁM AZ <i>ÉRSEK LÁTOGATÁSA</i> CÍMŰ REGÉNYÉBEN	15
ZABOS KASZIBA Angéla: BAYER-ASZPIRIN LADIK KATALINNAK (Tolnai Ottó <i>Bayer-aszpirin</i> c. monodramájának megközelítése az ajánlás aspektusából)	17
Dr. CSÁNYI Erzsébet: TOLNAI OTTÓ DELTAVIDÉKEI	19
BEKE Ottó: SZÓRAKOZÁS, VIZUÁLIS KULTÚRA – TECHNOREALITÁS (Ray Bradbury <i>Fahrenheit 451</i> és Walter Tewis <i>Sokszavú poszáta</i> című regényének kontextualizációja)	21
SZŰCS Dóra: TEREK ÉS HELYEK TOLNAI OTTÓ A <i>TENGERI KAGYLÓ</i> C. KISREGÉLYÉBEN	22
Támogatóink	23

PHILOS-KONFERENCIA 2024

TUDOMÁNY – IRODALOM – MŰVÉSZET

REZÜMÉKÖTET

Szerkesztette: **Grabovac Beáta**

Műszaki szerkesztő: **Dataprint**

Philos grafikai tervezés: **Plakatila**

Kiadó: **Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium**

Újvidék, 2024

CIP – a készülő kiadvány katalogizálása
A Matica srpska Könyvtára, Újvidék

821.511.141(497.11).09(048.3)
82.09(048.3)

PHILOS-konferencia (2024 ; Újvidék)

Rezümékötet [Elektronski izvor] / Philos-konferencia 2024, Újvidék,
[2024. 11. 28] ; [szervező Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Újvidék ;
szerkesztette Grabovac Beáta]. – Újvidék : Vajdasági Magyar Felsőoktatási
Kollégium, 2024

Način pristupa (URL): <https://philos.rs/>. – Nasl. s naslovnog ekrana. –
“Tudomány – irodalom – művészet” --> nasl. str. – Uporedo mađ. tekst i engl.
prevod. – Opis zasnovan na stanju na dan: 18. 11. 2024.

ISBN 978-86-85245-57-2

a) Мађарска књижевност – Србија – Апстракти

б) Књижевност – Апстракти

COBISS.SR-ID 157043209

